



NYSA

BRANCHEORGANISATIE VOOR GASTOUDERS

Beverwijk, 24 november 2025

Reactie: Internetconsultatie Wet financiering kinderopvang

Allereerst willen wij aangeven dat Nysa achter een stelselherziening staat.

Gezien de inhoud van het huidige voorstel voorzien wij echter grote problemen waarbij ouders met de laagste inkomens de dupe worden alsmede een uitholling van de toegankelijkheid, betaalbaarheid, diversiteit en kwaliteit van de sector zelf.

Betaalbaarheid ouders

In het voorstel hebben alle ouders recht op gesubsidieerde kinderopvang waarbij de overheid, rechtstreeks aan de kinderopvangorganisatie/gastouderbureau, 96% van de kosten tot aan het maximumuurtarief overmaakt. De overige 4% alsmede het tarief boven het maximumuurtarief dienen ouders zelf te betalen. De overheid geeft aan dat alle ouders er financieel op vooruit gaan en dat meer werken gaat lonen.

Beide stellingen betwijfelen wij. Ouders met lage inkomens (tot modaal) zullen er in het nieuwe stelsel niet financieel op voortuit gaan maar er juist op achteruit gaan doordat de Inkomensafhankelijke Combinatiekorting (IACK) wordt afgeschaft.

Daarnaast zullen de tarieven voor de kinderopvang, in de toekomst, behoorlijk gaan stijgen. Dit als gevolg van alle administratieve en financiële lasten waar de sector mee te maken krijgt als gevolg van deze stelselherziening. Er is, door de overheid, in zijn geheel geen geld gereserveerd om de maximum uurvergoeding, waarop de subsidie is gebaseerd, te verhogen en hierop aan te passen. Deze forse extra lasten zullen door ouders betaald dienen te worden, waardoor de eigen bijdrage flink zal oplopen en juist voor de ouders met lage inkomens de kinderopvang veel te duur gaat worden. Dit heeft tevens tot gevolg dat de arbeidsparticipatie verder zal afnemen omdat de kinderopvang te duur wordt en ouders andere keuzes gaan maken.

Het huidige voorstel werkt, ons inziens, dan ook juist meer kansenongelijkheid in de hand waarbij tevens de kloof tussen arm en rijk groter wordt.

Betaalbaarheid gastouderopvang

Uit het recent gepubliceerde kostprijsonderzoek¹ blijkt dat de kostprijs van de gastouderopvang fors hoger is dan de maximum uurprijs voor de gastouderopvang. In de begeleidende brief van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer staat hierover vermeld dat gastouders opgeroepen worden om hun tariefstelling hierop aan te passen. Daarnaast wordt er vermeld dat er in de toekomst gekeken wordt of de maximum uurprijs voor gastouderopvang verhoogd kan worden maar dat er nu geen budget voor is.

In 2010 heeft de overheid een bezuiniging doorgevoerd waarbij de maximum uurprijs voor de gastouderopvang met € 1,10 is gekort. Als wij deze bezuiniging indexeren naar 2025 dan was er bijna geen verschil geweest tussen de kostprijs en het maximum uurtarief voor de gastouderopvang. De overheid heeft fors bezuinigd op de gastouderopvang, wat grote gevolgen heeft gehad in de afgelopen 15 jaar en bijgedragen heeft aan een forse afname van het aantal gastouders².

Bij deze stelselherziening is er wederom geen geld om de maximum uurprijs in overeenstemming te brengen met de kostprijs voor de gastouderopvang.

Uit het voorstel blijkt een forse toename van de administratieve en financiële lasten voor zowel gastouderbureaus en gastouders waardoor het tarief in de gastouderopvang nog meer onder druk komt te staan.

¹ SEO economisch onderzoek. "De Kostprijs bestaat niet", september 2025

² Significant public. "Op zoek naar een nieuwe balans, onderzoek naar gestopte gastouders", april 2025



NYSA

BRANCHEORGANISATIE VOOR GASTOUDERS

Het valt ons wel op, dat net als bij het “Verbetertraject kwaliteit gastouderopvang” de extra administratieve en financiële lasten standaard veel te laag worden weergegeven of veel te laag worden ingeschat. Daarnaast wordt er ook aangegeven dat een heleboel zaken kosteloos dienen te worden verricht door zowel gastouderbureaus als gastouders.

Gevolg is dat gastouderbureaus en gastouders hun tarieven dienen te verhogen, zonder dat de maximum uurprijs wordt verhoogd. Dit maakt dat de eigen bijdrage voor ouders fors de hoogte in gaan, waarbij de gastouderopvang voor ouders financieel onaantrekkelijker wordt dan de andere opvangvormen. De overheid werkt hiermee in de hand dat de toegankelijkheid van de gastouderopvang nog meer onder druk komt te staan en zelfs dreigt te verdwijnen.

De overheid kan subsidie verstrekken voor de opleiding van nieuwe gastouders³ maar als men geen redelijk inkomen kan verdienen, heeft het geen nut om gastouder te worden. Het toekomstperspectief van gastouders ziet er financieel niet rooskleurig uit. Wij denken hierbij dan ook aan de verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering welke aan de horizon gloort en het feit dat het grootste deel van de gastouders geen pensioen opbouwt als kleine zelfstandige.

Wij zien graag dat de overheid eerst het maximum uurtarief in overeenstemming brengt met de werkelijk kostprijs voordat er een stelselherziening gaat plaatsvinden, zodat deze essentiële vorm van opvang een toekomstperspectief heeft.

Positie van de gastouder in het nieuwe stelsel

Uit het huidige voorstel komt naar voren dat ondanks dat het merendeel van de subsidie betrekking heeft op de diensten die de gastouder verricht, deze niet subsidiegerechtigd is.

Uit diverse onderzoeken, waaronder ook het onderzoek naar gestopte gastouders, blijkt dat gastouders zich door de overheid niet gezien en gehoord voelen en zij het gevoel hebben dat de overheid hen niet voor vol aanziet. De opzet van het nieuwe stelsel bevestigt dit gevoel.

Gastouders hebben recht op een groot deel van de vergoeding van de overheid, toch zijn zij geen subsidiegerechtigde en dat verbaast ons.

Gastouders dienen conform het voorstel namelijk wel transparantie te geven over hun diensten en hun tarief, zij dienen tevens een jaarverantwoording (financiële verantwoording en verantwoording van de bedrijfsvoering), zie artikel 2.29 te verstrekken en vallen onder iedere nieuwe toezichthouder die in het voorstel beschreven staat. Gastouders worden op grond van de de-minimissteun zeer waarschijnlijk uitgesloten van de DAEB.

Benoemd wordt dat gastouders zelfstandig werkenden zijn, waarbij zij zelf hun uurtarief mogen bepalen en verder moeten zij een aanwezigheidsregistratie bijhouden en hun uren doorgeven. Voor de rest wordt er verwezen naar een privaatrechtelijke overeenkomst tussen het gastouderbureau en de gastouder waarbij beiden dan dienen te onderhandelen over de verdeling van de subsidie. Onderdelen van deze overeenkomst kunnen eventueel verplicht worden voorgeschreven maar dat is nog niet bekend. Veel over de gastouderopvang is nog niet verder uitgekristalliseerd waardoor de gevolgen nog niet allemaal te overzien zijn.

Wij zien graag dat de gastouders mede-subsidiegerechtigden zijn waarbij middels een standaard machtiging (kan toegevoegd worden of opgenomen worden in de privaatrechtelijke overeenkomst tussen gastouderbureau en gastouder). Op deze wijze is de gastouder beschermd tegen een gastouderbureau die de subsidie niet doorbetaald waardoor zij in de financiële problemen kunnen komen.

³ Kamerbrief gastouderopvang, staatssecretaris SZW, 10 april 2025



BRANCHEORGANISATIE VOOR GASTOUDERS

Daarnaast is de gastouderopvang een nauwe samenwerking tussen gastouderbureau en gastouder. In het verbetertraject kwaliteitsmaatregelen gastouderopvang is er veel aandacht besteed aan het feit dat het hier twee verschillende zelfstandig werkende partijen betreft waarbij een helend vlak van schijnzelfstandigheid van de gastouder zoveel mogelijk voorkomen moet worden. De insteek van het huidige voorstel zet spanning op de relatie tussen gastouderbureau en gastouder waarbij geen sprake is van een gelijkwaardige samenwerking.

Wij willen er dan ook voor pleiten om recht te doen aan de positie van de gastouder in dit voorstel en recht te doen aan het samenwerkingsverband tussen gastouderbureau en gastouder.

Toekomstperspectief gastouderopvang

Eerder hebben wij het toekomstperspectief van de gastouderopvang al benoemd waarbij wij voor dit onderdeel toch extra aandacht willen vragen.

In de toelichting bij het voorstel wordt specifiek benoemd wat de gevolgen voor de sector kunnen zijn als dit stelsel ingevoerd wordt. Hierbij wordt de gastouderopvang buiten beschouwing gelaten en dat vinden wij een kwalijke zaak. De overheid geeft keer op keer aan dat de gastouderopvang een essentiële vorm van opvang is binnen de kinderopvang. Ouders geven gastouderopvang keer op keer de hoogste waardering van alle opvangvormen⁴.

De wijze waarop dit voorstel momenteel is vormgegeven neigt naar het afwentelen van heel veel risico's op de sector kinderopvang, waarbij wij de toekomst van de gastouderopvang in Nederland zeer zorgwekkend vinden.

Wij zien graag dat er een stelselherziening wordt vormgegeven waarbij er meer specifieke aandacht wordt gegeven aan het betaalbaar en toegankelijk houden van de gastouderopvang. Een herziening waarbij zowel ouders maar ook de ondernemers (gastouderbureaus en gastouders) mee uit de voeten kunnen naar de toekomst toe en welke recht doet aan nauwe samenwerking tussen gastouderbureau en gastouder.

Wij doen dan ook een dringend beroep op de overheid om een stelselherziening vorm te geven, waarbij de gastouderopvang in Nederland bestaansrecht heeft.

Graag blijven wij in gesprek om samen te komen tot een evenwichtige stelselherziening.

Gabriëlla Wijnberg
Bestuurslid Stichting Nysa

Stichting Nysa, Melis Stokelaan 27, 1948 DA Beverwijk
Tel: 085-1305291 Email info@stichtingnysa.nl KvK: 67074707

⁴ Ipsos I&O, "Ervaringen met kinderopvang", 5^e meeting december 2024